

PRZEWODNIK BIBLIOGRAFICZNY

miesięcznik dla wydawców, księgarzy, antykwarzy,
jako też czytających i kupujących książki.

Wychodzi w Krakowie 1go każdego miesiąca w objętości $\frac{1}{2}$ — $1\frac{1}{2}$ arkusza. Prędkość wynosi: rocznie 1 złr., z przesyłką 1 złr. 24 cnt.; $\frac{1}{2}$ rocznie 50 cnt., z przesyłką 62 cnt.; $\frac{1}{4}$ rocznie 28 cnt., z przesyłką 34 cnt.; miesięcznie 10 cnt., z przesyłką 12 cnt. — Opłata od Ogłoszeń za każdą $\frac{1}{10}$ część strony 50 cnt., za całą stronę czyli 61 wierszy petytowych 5 złr.

Przenumeratę w gotówce i wyraźnie pisane ogłoszenia przysyłać należy najdalej do 20 każdego miesiąca albo do księgarni G. Gebethnera i Sp. w Krakowie, albo wprost do redaktora Przewodnika bibliograficznego.

VI.

NOWOŚCI.

3.

Kraków, 1 marca 1883.

ARNESE Vincent. Avant, durant et après la révolution polonaise de l'année 1863, documents personnels, correspondance, articles de journaux, discours etc., pendant une période de 20 ans, par .... exofficier de l'armée italienne. Posen, imp. J. I. Kraszewski (dr. W. Łebski), 1882, w 8ce, str. 149.

Ateneum, pismo naukowe i literackie, pod redakcją P. Chmielowskiego, zeszyt z lutego r. 1883. Warszawa, wydawca W. Spasowicz, druk. K. Kowalewskiego, w 8ce większej, str. 197—388.

Tręść: Towarzystwo przyjaciół nauk poznańskie, przez S. P. (str. 197 -- 218); Życia włoskiego: J. Verga, przez W. Marrené (str. 219 — 234); Czarodziejka, powieść, przez K. Glińskiego (c. d., str. 235—274); St. Leszczyński po Puławie, przez K. Jarochońskiego (dok., str. 275—310); Liberalizm i obskurantyzm na Litwie i Rusi, przez dra P. Chmielowskiego (c. d., str. 311—342); Pochodzenie roślin uprawnych, przez J. Rostańskiego (str. 343 — 356); Rozbiory i sprawozdania: 1. Zbiór pamiętników do historii z roku 1830/31, przez H. B., 2. Rozprawki w Sprawozdaniach gimnazjalnych galicyjskich, przez H. B., 3. Biblioteka matematyczno-fizyczna, przez S. Dicksteina, 4. O Reclusa Ziemia w krajobrazach, przez W. Nałkowskiego; Wrażenia literackie; Kronika.

BACZYŃSKI Raimund. Für Freunde der Zither, von .... Ritter von Lesz-

kowicz (pośw. Ihrer Majestät Kaiserin Elisabeth von Österreich). Tarnow, Verlag des Verfassers, Buchdruckerei von J. Styrna, (Tarnow, J. Delong, Leipzig, E. Eulenburg), 1883, w 8ce małej, str. VIII, 2 nl. i 224. 3 złr. 50 cnt. = 7 marek.

BARANIECKI M. A. dr. Biblioteka matematyczno-fizyczna, wydawana z zapomogi kasy pomocy naukowej im. J. Mianowskiego, przez .... (Odbitka z Nowin). Warszawa, druk. Gazety handlowej, 1883, w 16ce, str. 16.

BARANOWSKI J. J. Anglo-Polisch lexicon, by .... formerly under-secretary to the bank of Poland in Warsaw. Warsaw, Lesman & Świszczowski editors, printed by Noskowski, 1883, w 16ce, str. VII, 398 i 2 nl.

BARTHEL'S Artur. Tydzień poleski, ustęp z życia myśliwskiego na Litwie. Kraków, nakł. autora, druk. A. Koziańskiego, 1883, w 8ce, str. 69.

Bauer und **Edelmann**, Roman aus der Zeit des polnischen Aufstandes vom Jahre 1846, von einem Zeitgenossen, 1 Heft. Prag, A. Hynek, 1883, w 8ce małej, str. 48 i 1 rycina. 20 cnt.

BEACONSFIELD lord. Endymion, przekład z angielskiego Eweliny Feinkind, tom 1—3. Warszawa, nakł.

J. Goldszmita, G. Centnerszwer, druk. K. Kowalewskiego, 1881/83, w 8ce, str. II i 161, 171, 178. 2 ruble 25 kop.

BEHLA Rob. dr. Die Urnenfriedhöfe mit Thongefässen des Lausitzer Typus, eine Monographie. Luckau N. L., Meissner, 1882, w 8ce, str. 120 i 75 rycin na 2 litogr. tablicach. 2 marki 50 fenig.

BELLESRIVES Léonce de. La gloire de la Pologne (Bibliothèque morale et littéraire). Limoges, lib. et imp. C. Barbou, 1883, w 8ce, str. 166.

BELZA Stanisław. Dziesięć lat pracy na kresach, kartka z dziejów Szląska austriackiego. Warszawa, Gebethner i Wolff, druk. A. Pajewskiego, 1883, w 16ce, str. 39. 30 kop.

Biblioteka najcelniejszych utworów literatury europejskiej pod kierunkiem redakcyi Kłosów, zeszyt styczniowy 1883. Warszawa, nakł. i druk. S. Lewentała, w 8ce, str. 66 i 96.

Treść: Jerzy Dandin, komedia J. P. Moliera, ark. 1 — 5; Komedia ludzka, przez H. Balzaka, ark. 1—6.

— warszawska, pismo poświęcone naukom, sztukom i przemysłowi, pod redakcyą J. K. Plebańskiego, zeszyt z lutego r. 1883. Warszawa, Gebethner i Wolff, druk. J. Bergera, w 8ce, str. 161—320 i 4.

Treść: Eryk Gustaw Geijer i Ezajasz Tegner, wspomnienie jubileuszowe, przez J. A. Święcieckiego (str. 161—185); Kronika literacka polska za rok 1882 (str. 186—215); Przyczynki do historyi mennis wielkopolskich w końcu XVI w., przez J. Przyborowskiego (dok., str. 216—237); Elektra, tragedia Sofoklesa, przekład K. Kaszewskiego (dok., str. 238—274); O zakładach naukowych ekonomii i statystyki we Francyi, przez B. Oczapowskiego (str. 275—279); Teatr; Przegląd piśmiennictwa: 1. I. Bocylińskiego Zasady gramatyki, przez S. S., 2. A. Roux'a La littérature en Italie, przez J. A. Święcieckiego, 3. St. Kramsztyka Wiadomości z fizyki, przez A. W., 4. M. W. Cztery obrazki, przez J. G.; Wiadomości bieżące; Nekrologia.

BILIŃSKI Leon dr. prof. O istocie, rozwoju i obecnym stanie socjalizmu (Odbitka z Przeglądu polskiego). Kra-

ków, druk. Czasu, 1883, w 8ce, str. IV i 59. 80 cent.

BLUMENSTOK L. W dwóchsetną rocznicę próby płucnej (Odbitka z Przeglądu lekarskiego). Kraków, druk. Uniw. Jag., 1883, w 8ce, str. 37.

BOCZYŃSKI Józef. O zarazie ziemaków i środkach przeciw niej zaradczych. Warszawa, F. Hösick, druk. Ziemkiewicza i Noakowskiego, 1883, w 16ce, str. 79. 20 kop.

BOLESŁAWIUSZ Kl. ks. Przeraziliwe echo trąby ostatecznej albo cztery rzeczy ostatnie człowieka czekające. Wadowice, nakł. i druk. Fr. Foltyna, 1883, w 16ce, str. 165 i 1 nl.

BUSZCZYŃSKI Stefan. Znaczenie dziejów Polski i walk o niepodległość, zeszyt I (Odbitka z Warty). Poznań, nakł. dra L. Rzepeckiego, czcionkami i w komisie W. Simona, 1883, w 8ce, str. 166. 1 złr. 80 cent.

CARO J. Über eine Reformations-Schrift des XV Jahrhunderts, eine Untersuchung (Aus Zeitschrift des westpreussischen Geschichtsvereins). Danzig, Bertling, 1882, w 8ce, str. 84. 1 marka 50 fenig.

Monumentum J. Ostroroga.

CHMIELEWSKI Józef. Dzieci i matki, obrazki wierszem i prozą. Kraków, nakł. J. Wildta, druk. W. Korneckiego, (1883), w 8ce małej, str. 85. 60 cent.

CLAUSSEN A. P. L. Kleine Geographie der Provinz Pommern (Anhang zu der kleinen Geographie für Volks- und Mittelschulen). Bütow und Leipzig, Siegismund & Volkening, 1882, w 8ce, str. 14. 10 fenig.

Czasopismo Towarzystwa aptekarskiego, pod redakcyą dra M. D. Wąsowicza, nr. 3 i 4 z 1 i 15 lutego 1883. Lwów, druk. J. Dobrzańskiego i K. Gromana, w 8ce, str. 33 — 48 i 49 — 68.

Treść: Kilka słów o domniemywanąj syntezie chininy (3); O sposobach wykrycia i odczynach gliceryny, przez F. Donatha i J. Mayrhofera, spolszczył M.

D. W. (3); Sposoby badania wosku, przez A. Bukowskiego (3); O winie i sposobach dochodzenia jego czystości, przez dra. M. D. Wąsowicza (4); Kronika chemiczno-farmaceutyczna, przez A. B. i M. D. W.; Sprawy zawodu aptekarskiego.

CZERNY F. dr. prof. Chiny Richthofena (Nadbitka z Niwy). Warszawa, 1883, w 8ce, str. 164—186.

CZUBEK Jan. Lirycey greccy doby klasycznej, przekładał . . . . (Odbitka z Przeglądu polskiego). Kraków, G. Gebethner i Sp., druk. Czasu, (1883), w 8ce, str. 115. 75 cnt.

DAUDET Alfons. Ewangelistka, romans paryski, przełożył Felix Mierzejewski, tom I i II. Warszawa, nakł. i druk. Przeglądu tygodniowego, 1883, w 8ce małej, str. 1 nl. i 170, 153. 1 rubel 20 kop.

Dążności ludowej literatury ruskiej w Galicyi (Odbitka z Nowej Reformy). Kraków, druk. związkowa, 1883, w 16ce, str. 85. 60 cnt.

DESLYS Karol. Przebaczenie, powieść, przekład z francuskiego. Piotrków, nakł. Tygodnia, Warszawa, Gebethner i Wolff, druk. F. Bełchatowskiego, 1883, w 16ce, str. 115. 40 kop.

DICKSTEIN S. Arytmetyka w zadaniach, część I: Liczby całkowite. Warszawa, nakł. Gebethnera i Wolffa, druk. J. Bergera, 1883, w 16ce, str. IV, 163 i 1 nl., z drzeworytami w textcie. Opr. 60 kop.

DUNAJEWSKI dr. Mowa ministra skarbu, miana na posiedzeniu Rady państwa dnia 18 stycznia 1883 r. (Odbitka z Czasu). Kraków, druk. Czasu, 1883, w 8ce małej, str. 21. 10 cnt.

DYGASIŃSKI Adolf. Ogólne zasady pedagogiki, dotyczące wykształcenia umysłu, uczuć, moralności i religijności, z niemieckiego dzieła dra Fryd. Dittesa po polsku opracował. . . . Warszawa, nakł. i druk. Przeglądu tygodniowego, 1883, w 8ce, str. 173 i 2 nl. 1 rubel.

FILOCHOWSKI R. ks. Ostatnie zdarczenia pielgrzyma. Warszawa, druk.

F. Czerwińskiego i S. Niemiery, 1883, w 16ce, str. 214 i 1 nl. 20 kop.

GLIŃSKI Henryk. Gwiazda, kalendarz petersburski ilustrowany na r. 1883, rok III. Petersburg, J. Unger, Warszawa, druk. J. Ungra, 1883, w 4ce, str. 114 i 106, z rycinami. 75 kop.

GLOGER Zygmunt. Skarbeczyk: Zwyczajaje doroczne, 110 pieśni zwyczajowych, sebotkowych, dożynkowych, kołęd, przemów i t. p., z ust ludu i książek. Warszawa, wydawnictwo K. Prószyńskiego, druk. K. Kowalewskiego, 1882, w 8ce, str. 65. 10 kop.

GNATOWSKI Jan. Listy z Konstancy-nopola (Odbitka z Gazety krakowskiej). Kraków, druk. Wł. L. Anczyca i Sp., 1883, w 16ce, str. 1 nl., 285 i 1 nl.

GORECKI Karol. Elektryczność jako rodzaj ruchu, napisał . . . . profesor wyższej szkoły realnej w Stanisławowie (Odbitka z tomu X Rozpraw Wydziału matem.-przyr. Akademii umiej.). Kraków, druk. Uniw. Jag., 1883, w 8ce, str. 52.

Gospodyni litewska, wyd. 6sme. Wilno, nakł. i druk. J. Zawadzkiego, 1882, w 8ce, str. 520. 1 rubel 20 kop.

GURLT Adolf dr. Górnictwo i hutnictwo, krótki wykład historycznego i technicznego rozwoju górnictwa i hutnictwa, przełożył z drugiego niemieckiego wydania Wincenty Kosiński. Warszawa, nakł. Gebethnera i Wolffa, druk. J. Bergera, 1883, w 8ce, str. IV, 218, 1 nl. i 109 drzeworytów w textcie. 2 ruble.

HABDANK Wandalin. Teorya prawa wahadłowego, wynikającego z powszechniej dwoistości w przyrodzie, napisał . . . . (E. Szpaczyński). Wilno, druk. J. Zawadzkiego, 1882, w 8ce, str. 87, 2 nl. i 1 tablica. 60 kop.

Na dochód kasy pomocy naukowej im. dra med. J. Mianowskiego.

Historya biblijna dla dzieci, przekład z francuskiego H. W. C. K. Z. Warszawa, nakł. D. Langego, druk.

J. Cotty, 1882 (1883), w 16ce, str. 110, z 48 drzeworytami. 15 kop.

JACKOWSKI H. o. T. J. Rozważ to dobrze, myśli zbawienne dla dobrych i złych, wydanie przejrzane i pomnożone (Pobożne książki, tom IV). Kraków, nakł. ks. M. Mycielskiego, druk. Wł. L. Anczyca i Sp., 1883, w 16ce, str. 174 i 1 nl. 25 cnt. = 50 fenig.

JANCZEWSKI Ed. de. Études comparées sur les tubes cribreux, par .... professeur de botanique à l'Université de Cracovie. Annales des sciences naturelles tom XIV nr. 1 — 3, Paris, 1882, w 8ce, str. 50—166 i 5 tablic litogr.

JAŚKOWSKI Jan Nep. Poezye. Warszawa, Gebethner i Wolff, Kraków, druk. Wł. L. Anczyca i Sp., 1883, w 8ce, str. 212.

JĄSTRZĘBOWSKI Ludomił. O uprawie i sprzęcie chmielu. Warszawa, druk. Noskowskiego, 1883, w 8ce, str. 1 nl., 37 i 1 nl. 30 kop.

JAWORSKI Walery dr. O wewnętrznym stósowaniu przetworów i wód żelazistych w praktyce lekarskiej (Odbitka z Przeglądu lekarskiego). Kraków, druk. Uniw. Jag., 1883, w 8ce, str. 8.

JESKE August. Systematyczny kurs nauk: ABC czyli nauka czytania i pisanie, wyłożył metodycznie na podstawie nauki poglądowej.... wyjątek z 4 wydania ABC, zaleconego przez ministeryum oświecenia publicznego do użytku w szkołach początkowych okręgu naukowego warszawskiego, część przeznaczona dla uczeni w szkole. Warszawa, nakł. St. Arcta w Lublinie, druk. E. Skińskiego, 1882, w 8ce małej, str. 119, 6, 8 nl., z drzeworytami podług rysunku M. Andriollego, wzorami rysunkowymi i kaligraficznymi. Opr. 30 kop.

KALLENBACH J. H. Kilka słów o elegiach łacińskich Jana Kochanowskiego (Odbitka z tomu X Rozpraw Wydziału filolog. Akademii umiej.). Kraków, druk. Uniw. Jag., 1883, w 8ce, str. 14.

KAWCZYŃSKI Maxymilian dr. Badania nad językiem zapisków niemieckich z czternastego wieku, ogłoszonych w najstarszych księgach i rachunkach miasta Krakowa (Odbitka z tomu X Rozpraw Wydziału filolog. Akademii umiej.). Kraków, druk. Uniw. Jag., 1883, w 8ce, str. 19.

KICKA Natalia. Jaszczów pod względem archeologicznym, zameczysko, horodyszcze i żalnik (Odbitka z Wiadomości archeologicznych). Warszawa, druk. S. Orgelbranda synów, 1882, w 8ce, str. 14, z rycinami w textcie.

KILLISCH J. dr. Berlin, der Name der deutschen Kaiserstadt, sprachlich, geographisch und geschichtlich erklärt, 12 Auflage. Berlin, Bohne, 1883, w 8ce, str. 16. 30 fenig.

Kongres naftowy w Przemysłu 1882 (Odbitka z Górnika). Tarnów, druk. J. Pizsa, (1883), w 8ce, str. 28.

KORYTKOWSKI Jan ks. Prałaci i kanonicy katedry metropolitalnej gnieźnieńskiej od r. 1000 aż do dni naszych, podług źródeł archiwalnych opracował .... kanonik metrop. gnieźnieński, zeszyt VIII—XII. Gniezno, nakł. i druk. J. B. Langiego, 1883, w 4ce, str. 1—120, 121—240, 241—360, 361—480 i 481—599 (koniec tomu III).

Kosmos, czasopismo polskiego Towarzystwa przyrodników imienia Kopernika, pod redakcją prof. dra Br. Radziszewskiego, zeszyt XII z r. 1882. Lwów, 1 związkowa druk., w 8ce, str. 437—496 i 2 tabl. litogr.

Trześć: O wzajemnym stosunku organu słuchu i pęcherza pławnego u ryb karpowych, przez J. Nusbauma (dok., str. 437—448); Geologiczne badania naftonośnego obszaru zachodnio-galicyjskich Karpat, przez H. Waltera i dra E. Dunikowskiego (dok. str. 449—474); Darwin i znaczenie teoryi jego dla biologii, przez dra J. L. Petelenza (dok., str. 475—494); Kronika naukowa, przez M. Łomnickiego; Wiadomości bieżące.

KRASZEWSKI J. I. Wybór powieści, wydanie tanie, serya II tom 1. War-

szawa, nakł. M. Glücksberga, druk. S. Orgelbranda synów, 1883, w 8ce małej, str. 191.

Boża opieka, powieść osnuta na podaniach XVIII w.

— Toż, serya II tom 2. Tamże, 1883, w 8ce małej, str. 150.

W mętnej wodzie, obrazki współczesne, tom 1.

— Holota, román z doby nynější, z pozwolením spisovatelovým z polštiny přel. Vilém Špaňhel, díl I (Matice lidu, číslo 97). Praha, Spolek pro vydávání latiných knih českých, 1883, w 8ce, str. 144.

KRÓWCZYŃSKI Ż. dr. Syfilidologia. Kraków, nakł. Wydawnictwa dzieł lecarskich polskich, (S. A. Krzyżanowski, we Lwowie u J. Milikowskiego, w Warszawie u Gebethnera i Wolffa), druk. W. Korneckiego, 1883, w 8ce, str. XI i 448. 5 zlr.

KRYSTYNA. Zmienne koleje, powieść (Odbitka z Gazety krakowskiej). Kraków, druk. Wł. L. Anczyca i Sp., 1883, w 16ce, str. 168.

L. J. Kupcy krakowscy w epoce przejściowej, 1773—1846, przez J. L. (Odbitka z Kalendarza Czecha). Kraków, druk. Czasu, 1883, w 8ce małej, str. 64. 30 cnt.

LANGE Henry dr. Karte von Lief-, Est- und Kurland, bearbeitet nach den neuesten Quellen. Berlin, Deubner, 1883, fol. wielkie, 1 : 750-000, karta chromolitogr. 6 marek.

LANGNIER Auguste. Les voyages illustrés en Pologne et Russie, édition illustrée, livraison 1. Paris, imp. Devillaire, 1883, w 8ce, str. 8.

LERMONTOW. Laik klasztorny, przekład Wł. Syrokomli (Biblioteka Mrówki, tomik 17). Lwów, Księgarnia polska, druk. J. Czałńskiego w Samborze, (1883), w 16ce, str. 31. 10 cnt.

LEWICKI Felix. Pro nihilo, sprawa Kamiński-Schwarz, drugie wydanie uzupełnione. Stanisławów, wydawnictwo Echo z Pokucia, druk. J. Dankiewiczza, 1883, w 8ce, str. 16.

LIEBENOW W. Spezialkarte der Provinz Westpreussen, nebst den angrenzenden Ländertheilen (Aus Karte von Mitteleuropa). Hannover, Oppermann, 1883, fol. wielkie, 1 : 300-000, 2 karty litogr. 5 marek, kolor. 6 marek, karton. 7 m. 50 fenig., na płótnie 9 i 11 marek.

— Spezialkarte der Provinz Ostpreussen, nebst den angrenzenden Ländertheilen (Aus Karte von Mitteleuropa). Tamże, 1883, fol. wielkie, 1:300-000, 2 karty litogr. 5 marek, 6 m., 7 m. 50 fenig., 9 i 11 m.

Listy z Krocacyi, z okazji obchodu poświęcenia katedry w Diakowo. Przemysł, księgarnia br. Jeleniów, Kraków, druk. Wł. L. Anczyca i Sp., 1883, w 8ce większej, str. 51. 60 cnt.

MACHCZYŃSKA Antonina. Opowiadania dla ludu (Wydawnictwo Macierzy polskiej, 3). Lwów, nakł. Macierzy, Kraków, druk. Wł. L. Anczyca i Sp., 1883, w 8ce małej, str. 49. 8 cnt.

MACHEK dr. Przyczynek do nauki o zależności chorób oczu u kobiet od chorób narządu płciowego (Z kliniki okulistycznej prof. dra Rydla. — Odbitka z Przeglądu lekarskiego). Kraków, druk. Uniw. Jag., 1883, w 8ce, str. 9.

MAJEWSKI Erazm. Z dziwów przyrody: 1. Potop, szkic przyrodniczo-filozoficzny z ostatniej doby dziejów ziemskiego globu, wyd. drugie przerobione i znacznie pomnożone. Warszawa, nakł. autora, druk. Noskowskiego, 1883, w 8ce, str. X i 150. 1 rubel.

MAZUR F. K. O karczmie. Warszawa, nakł. T. Paprockiego i Sp., druk. E. Skińskiego, 1883, w 8ce małej, str. 20. 4 kop.

MELLEROWA Zofia. Straduję, komedya w jednym akcie. Warszawa, nakł. T. Paprockiego i Sp., druk. J. Ungra, 1883, w 16ce, str. 45. 40 kop.

Misyse katolickie, czasopismo ilustrowane miesięczne pod redakcją ks. M. Mycielskiego, zeszyt z 15 lutego 1883.

Kraków, druk. Czasu, w 4ce, str. 29—56, z rycinami.

Treść: Wyciąg z listu JE. kardynała Ledóchowskiego; Z Alexandryi; Cejlon; O pochodzeniu azyatyckich Indyj; Wiadomości bieżące.

MOLIERE Jan Poquelin. Jerzy Dandin, czyli mąż upokorzony, komedia w trzech aktach, przekład Zygmunta Sarneckiego (Biblioteka najcenniejszych utworów). Warszawa, nakł. i druk. S. Lewentala, 1882, w 8ce, str. 66.

MORAWSKI Franciszek Dzierżykraj. Piśma zbiorowe wierszem i prozą, z przedmową St. hr. Tarnowskiego, tom 1—4. Poznań, nakł. J. K. Żupańskiego, druk. J. I. Kraszewskiego (dr. W. Lebiński), 1882, w 8ce małej, str. XLI, 364 i portret, 297, 350, 218 i 1 nl. 20 marek.

MUSSET A. Syn Tycyana, nowela, tłómaczył Stanisław Kremer (Odbitka z Pogoni). Tarnów, druk. J. Pizsa, 1882, w 16ce, str. 59.

NIEWIESKI Stanisław. Opisanie krótkie zwycięstwa Polaków a ręką Turków pod Wiedniem w Austrii r. 1683 za szczęśliwym powodem i przeważną sprawą Jana III, króla polskiego (Odbitka w 50 egzemplarzach z Kalendarza Czecha na r. 1883). Kraków, druk. Czasu, 1883, w 4ce, str. 12. 50 cnt.

Niwa, dwutygodnik poświęcony sprawom społecznym, naukowym i literackim, pod redakcją M. Godlewskiego, zeszyt z dnia 1 stycznia 1883. Warszawa, druk. Wieku, w 8ce, str. 1—80.

Treść: Stosunek koła polskiego w Wiedniu do rządu i kraju, przez N. (str. 1—11); Ziemiański polski z czasów odsieczy wiedeńskiej, przez dra J. Mycielskiego (str. 12—45); Ziarna i plewy, przez T. Choinńskiego; Ruch naukowo-literacki: dra G. Roszkowskiego O oxfordzkim projekcie prawa i O kodyfikacji prawa, przez A. R.; Przegląd artystyczny i literacki: Deotymy Pieśń częstochowska, przez Ładę; Miscelanea.

— Toż, zeszyt z 15 stycznia 1883. Tamże, w 8ce, str. 81—144.

Treść: Znaczenie i obowiązki większej własności ziemskiej w Królestwie polskiem, przez Ludw. Górskiego (str. 81—91); Li-

sty o sądach gminnych, przez J. Kowerskiego (str. 92—105); Z nad Sekwany przez ***; Ziarna i plewy, przez T. Choinńskiego; Ruch naukowo-literacki: 1. T. Żebrawskiego Potrzeba słownika, 2. Rozprawy Akademii umiej., przez R. B., 3. Pisma J. Supińskiego, przez dra J. B.; Miscelanea.

— Toż, zeszyt z 1 lutego 1883. Tamże, w 8ce, str. 145—224.

Treść: Znaczenie i obowiązki większej własności ziemskiej w Królestwie polskiem, przez L. Górskiego (c. d., str. 145—163); Chiny Richthofena, przez prof. dra Fr. Czernego (str. 164—186); Na obędniewie, przez J. Soplicę; Ziarna i plewy, przez T. Choinńskiego; Sprawy bieżące, przez J. Soplicę; Ruch naukowo-literacki: 1. O Balzera Kancelarye, 2. Sprawozdania Komisji językowej Akademii umiej., przez R. B.; Miscelanea.

NUSSBAUM Hilary. Leon i Lajb, studyum religijno-społeczne. Warszawa, druk. S. Orgelbranda synów, 1883, w 8ce, str. 136. 1 rubel.

Obrazków świat z dziecinnych lat, opowiadania wierszem autora Złotiej różeczki, z rycinami kolorowanymi według akwareli J. Kleinmichla. Petersburg, nakł. B. M. Wolffa, (1883), w 4ce, str. 32, z rycinami kolor. Opr. 2 ruble.

Ognisko, książka zbiorowa, wydana dla uczczenia 25letniej pracy T. T. Jeża. Warszawa, druk. K. Kowalewskiego, 1882, w 8ce większej, str. 2 nl., 423, XIV, 30, 1 nl. i portret.

Treść: Teodor Tomasz Jeż, przez Piotra Chmielowskiego (str. 1—47); • Wskazania polityczne, przez A. Świętochowskiego (str. 48—54); Notatka statystyczna, przez F. Sulimierskiego (str. 55—64); Indywidualizm w życiu społecznym, przez K. Dumina (str. 65—84); Rojenia socjalistów polskich wobec nauki ich mistrza, przez Wład. Wścieklicę (str. 85—114); Sprawa włościańska i służebności, przez Fr. Olszewskiego (str. 115—141); Próba charakterystyki szlachty polskiej, przez J. Karłowicza (str. 142—162); Pierwsza karta do historii religii, przez I. Radlińskiego (str. 163—181); Echa z epoki kamienniej, przez J. Ochowicza (str. 182—204); Wiara w życiu społeczeństwa polskiego w epoce jezuickiej, przez Wł. Smoleńskiego (str. 205—256); Śmielsze błyski humoru w literaturze staropolskiej, przez

Ant. G. Bema (str. 257—280); Wychowanie przeszłe i obecne, przez A. Dygasińskiego (str. 281—303); Spór o nauki przyrodnicze w szkole, przez St. Kramszyka (str. 304—324); O Słowianach we Włoszech, przez J. Baudouina de Courtenay (str. 325—344); Integratory, przez B. Abakanowicza (str. 345—352); O szybkości reakcyj chemicznych, przez J. J. Boguskiego (str. 353—365); O funkcyj ciągłych, dla których istnienie całek jest wątpliwym, przez W. Gosiewskiego (str. 366—372); Dobra pani, nowela, przez E. Orzeszkową (str. 373—403); Pod lasem, wiersz M. Kopnińskiej (str. 404—406); Puzaniasz, obrazek dramatyczny, przez W. Okońskiego (str. 407—415); Nieprzejednani, tkańka z dumą przed obrazem Ary-Scheffera Kuszenie Chrystusa, przez Ludw. Straszewicza (str. 416—423); Wykaz abonentów; Dołęga, opowiadanie T. T. Jeża (str. 1—30).

Ordo divini officii ac missarum ad usum dioecesis Vladislaviensis seu Calissiensis pro a. d. 1883. Vladislaviae, sumpt. seminarii dioec., typ. H. Neumann, (1883), w 8ce małej, str. 86, 69, 2 nl. i 36.

Na str. 1—36: Testamentum Hier. a Rozdrażów, episcopi Vladislaviensis, a. 1600.

OTTMANN Rudolf. Zur Emancipation der polnischen Frauenwelt im XVI und XVII Jahrhunderte, eine cultur-historische Skizze von ..... Scriptor der krakauer Universitäts-Bibliothek. Slavische Rundschau, Beilage zur Reform, Wien, w 4ce, nr. 2—5 z r. 1882 i Reform nr. 6—8 i 1—5 z r. 1882 i 1883.

PASŁAWSKI G. P. von. Handbuch für den finanziellen Verwaltungsdienst in den im Reichsrathe vertretenen Königreichen und Ländern, 1 Lieferung. Czernowitz, Pardini, 1882, w 8ce, str. 78. 35 cnt.

Das Gesetz vom 23 Juni 1881, betr. den Handel mit gebrannten geist. Getränken, den Ausschank und den Kleinverschleiss derselben.

PAWLEWSKI Bronisław. Podręcznik chemicznej analizy miarowej, napisany przez ..... asystenta i docenta c. k. Politechniki we Lwowie. Warszawa, druk. M. Ziemkiewicza i W. No-

akowskiego, 1883, w 8ce, str. 2 nl. i 164.

PAWLICKI Stefano. I vangeli e la tradizione publica della chiesa (Estratto dal periodico La Rassegna italiana). Roma, tipogr. romana, 1882, w 8ce, str. 20.

— Le testimonianze de' pagani e degli eretici nel secolo II (Estratto dal periodico La Rassegna italiana). Roma, tipogr. romana, 1882, w 8ce, str. 20.

PELCZAR Józef ks. dr. Mowa na nabożeństwie żałobném, odprawioném 10 lutego 1883 r. staraniem Uniwersytetu Jagiellońskiego za duszę św. p. Józefa Szujskiego, urodzonego 16 czerwca 1835 r., zmarłego 7 lutego 1883 r. Kraków, druk. Uniw. Jag., 1883, w 8ce, str. 12.

— Mowa żałobna na pogrzebie św. p. Stanisławy z Libeltów Łepkowskiej, miana dnia 27 maja 1882 r. Kraków, druk. Uniw. Jag., 1883, w 8ce, str. 8.

PETERSEN Jul. dr. Rozwój historycznej terapii lekarskiej, napisał ..... podał dr. G. Fritsche (Odbitka z Medycyny r. 1878 i 1879). Warszawa, druk. Ziemkiewicza i Noakowskiego, 1882, w 8ce większej, str. 1 nl. i 127.

POPIEL Paweł. Do moich wyborców. Kraków, druk. Czasu, w styczniu r. 1883, w 8ce, str. 16.

PROWE Leopold. Nicolaus Copernicus, I Band: Das Leben, 1. Theil 1473—1512, 2. Theil 1512—1543. Berlin, Weidmann, 1883, w 8ce, str. XXVIII, 113 i 5 fotodruków, 576, 1 fotodruk i mapa litogr. w 4ce. 24 marek.

Przegląd lwowski, pismo dwutygodniowe, poświęcone sprawom religijnym, naukowym, literackim i politycznym pod redakcją ks. Ed. Podolskiego, zeszyt z dnia 1 lutego 1883. Lwów, druk. Ludowa, w 8ce, str. 109—154.

Treść: Z dziejów Galicyi (c. d.); Adam Mickiewicz po raz pierwszy we Włoszech, przez dra T. Ziembę (c. d., str. 115—119);

O krytycyzmie, przez L. hr. Dębickiego (dok.); Wydawnictwa Akademii umiej.; Karol Bodenham de la Barre; Dziennikarstwo warszawskie; Kilka wrażeń z Rzymu; Notatki literacko-bibliograficzne; Różności; Ze świata katolickiego; Kronika.

— Toż, zeszyt z 15 stycznia 1883. Tamże, w Sce, str. 155—210.

Trześć: Krytycyzm w sztuce, z szczególnem uwzględnieniem malarstwa religijnego, przez ks. Fr. Leśniaka (str. 155—166); Ad. Mickiewicz po raz pierwszy we Włoszech, przez dra T. Ziembę (c. d., str. 166—170); Z dziejów Galicji; J. Szujski, przez H. Lisickiego; Laurowe wieńce na cześć Szujskiego, przez Podolanek; Wydawnictwa Akademii umiej.; Dziennikarstwo warszawskie; Różności; Mowa St. Tarnowskiego przy złożeniu do grobu zwłok św. p. J. Szujskiego; Listy z Rzymu; Ze świata katolickiego; Kronika.

— polski, pod redakcją St. Tarnowskiego, zeszyt z lutego 1883. Kraków, druk. Czasu, w Sce, str. 173—346.

Trześć: Fr. Wacław Jerzabek, przez Eug. Lipnickiego (str. 173—212); O perskim języku i piśmiennictwie, przez hr. K. Załuskiego (dok., str. 213—235); Rok, sielski poemat w czterech pieśniach Kr. Donalicyusza, z litewskiego tłumaczył, objaśnieniami i wstępem opatrzył dr. Jul. Ossowski (str. 236—264); Karta z dziejów życia publicznego w W. księstwie poznańskim, pierwsze sejmy i ich marszałek książę Ant. Sułkowski, przez L. Żychlińskiego (str. 265—283); Uratowani, nowela, przez A. Dołężyne (str. 284—306); Wspomnienia, przez ks. T. Dobszewicza (c. d., str. 307—330); Przegląd polityczny; Nowe książki.

— stanu kopalń nafty i wosku ziemnego w Galicji w drugiem półroczu 1881. Tarnów, nakł. Towarzystwa naftowego w Gorlicach, druk. J. Pizsa, 1882, w Sce, str. 70 i 1 nl. 50 cnt.

Przewodnik naukowy i literacki pod redakcją Wł. Łozińskiego, zeszyt z lutego 1883. Lwów, druk. Wł. Łozińskiego, w Sce, str. 97—192.

Trześć: Historia pomnika poety, przez K. Kanteckiego (str. 97—116); O sporach kompetencyjnych, przez dra St. Starzyńskiego (str. 117—130); Ostatnie lata Warneńczyka, przez S. Kwiatkowskiego (dok., str. 131—168); Mickiewicz w Dreźnie,

przez dra T. Ziembę (str. 169—186); Badania geologiczne, przez dra Wł. Szajnchę (str. 187—191); Nakłady Biblioteki kórnickiej.

Regulamin co do wypożyczenia książek z biblioteki Zakładu nar. im. Ossolińskich, wyciąg z Instrukcyi. Lwów, nakł. i druk. Zakładu, 1883, w Sce, str. 13 i 1 nl.

REICHMAN Bronisław. Teorya Darwinina w stosunku do nauki i życia, szkic ogólny (Odbitka z Ateneum). Warszawa, druk. K. Kowalewskiego, 1882, w Sce większej, str. 48. 50 kop.

Roczniki rozkrzewiania wiary, zbiór listów misyonarzy całego świata, oraz dokumenta odnoszące się tak do misyi, jak i do Stowarzyszenia rozkrzewiania wiary, wydania krakowskiego tom I, wydania ługduńskiego tom LV, styczeń—luty. Kraków, nakł. ługduńskiego Stowarzyszenia, druk. Czasu, 1883, w Sce, str. 81.

RODECKI Czesław dr. Fizyka dla niższych szkół gimnazyalnych i realnych, wyd. trzecie pomnożone i podług planu ministeryalnego ułożone. Lwów, nakł. Gubrynowicza i Schmidta, druk. K. Prochaski w Cieszynie, 1883, w Sce, str. 2 nl. i 280, z rycinami w tecxie. 1 zlr. 70 cnt.

ROKOSSOWSKA Zofia. Wesele i pieśni ludu ruskiego ze wsi Jurkowszczyzny w pow. zwiahelskim na Wołyniu (Odbitka ze Zbioru wiadomości do antropologii krajowej, tom VII dział 3). Kraków, druk. Uniw. Jag., 1883, w Sce, str. 94.

ROSTAFIŃSKI J. L'Hydrurus et ses affinités, par.... professeur de botanique à l'Université de Cracovie (Odbitka z Annales des sciences naturelles). Paris, imp. E. Martinet, 1882, w Sce, str. 25 i 1 tablica.

— Karol Darwin (Odbitka z Niwy). Warszawa, druk. Wieku, 1882, w Sce, str. 30. 40 kop.

S. Książka rosyjska o Litwie i Białorusi (Odbitka z Czasu). Kraków, druk. Czasu, 1883, w Sce małej, str. 16.

SCHERR Jan dr. Historia literatury powszechnéj, według szóstego wydania oryginału niemieckiego przełożona, w osobnych przypiskach uzupełniona i w dziale literatur słowiańskich znacznie pomnożona, przez Bronisława Zawadzkiego, tom II zeszyt 3. Warszawa, nakł. Gebethnera i Wolffa, druk. J. Bergera, 1883, w 8ce, str. 321 — 480. 5 rubli za komplet.

SCHMID Krzysztof ks. kanonik. Ilustrowany dziecięcy światek, 120 ponczających powiastek dla małej dziatwy od 6 do 12 lat, w części według ..... a w części oryginalnie opracował Izidor Poeche, b. kierownik szkoły w Dąbrowie. Kraków, nakł. J. M. Himmelblaua, druk. Fischera i Deutschera, 1883, w 4ce małej, str. 1 nl, IV, 116, IV, z 8 chromolitogr. rycinami.

SCHMIDT Ferdinand. Die Türken vor Wien, ein historisches Gemälde für Jung und Alt, sechste Auflage. Kreuznach, Verlag von R. Voigtländer, (1883), w 16ce, str. 108 i 3 ilustr. Opr. 1 marka.

SKRZYŃSKI St. Andrzej hr. Zamojski i jego program polityczny (Odbitka z Gazety krakowskiej), Kraków, nakł. autora, druk. Wł. L. Anczyca i Sp., 1883, w 16ce, str. 55.

SMETS M. Wien in und aus der Türken-Bedrängniss, 1529 — 1683. Wien, Gottlieb, 1883, w 8ce, str. 122. 50 cent.

SOBIESKI Stanisław. Wspomnienia dawnego studenta. Warszawa, nakł. Lesmana i Świszczowskiego, druk Gazety handlowej, 1883, w 8ce małej, str. 1 nl. i 84. 40 kop.

SPENCER Herbert. Szkice filozoficzne (Wydawnictwo im. T. T. Jeża, tom I). Warszawa, Lesman i Świszczowski, druk. J. Zawiszewskiego, 1883, w 8ce, str. 210 i 1 nl. 1 rub. 20 kop.

Trzęś: Postęp, tłumaczenie Z.; Organizm społeczny, tłum. Ł.; Hipoteza rozwoju, tłum. P.; Moralność handlowa,

tłóm. A. P.; Użyteczność antropomorfizmu, tłum. K.; Pożytek i piękno, tłum. M.; O pochodzeniu stylów w architekturze, tłum. N.; Piękno w osobie ludzkiej, tłum. N.; Wdzięk, tłum. P.; Teorya żez i śmiechu, tłum. D.; Znaczenie oczywistości, tłum. D.; Etyka więzień, tłum. D. C.

Sprawozdania stenograficzne z piątej sesji czwartego peryodu sejmiku krajowego królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z W. księstwem krakowskim w r. 1882. Lwów, druk. związkowa, 1882, w 4ce, str. 81, 819, tom Alegatów, tom Protokółów i tom Uchwał.

Sprawozdanie wydziału Czytelni polskiej akademików górniczych w Leoben z czynności za rok 1881/2. Kraków, nakł. Czytelni, druk. związkowa, 1883, w 8ce, str. 14 i 1 nl.

Starina kijewska, jeżemiesiecznyj istoriczeskij żurnal, redaktor T. G. Lebedincew, god II janwar 1883. Kijew, tipogr. G. T. Korczak-Nowickago, w 8ce większej, str. VI, 200 i XXVIII.

Trzęś: Żidotrepanije w naczale XVIII wieku, J. N. Kostomarowa (str. 1—26); Zadunajskaja Sicz (str. 27—66); Główniejszije momienty w istorii ziemlewładienija charkowskoj gubernii, A. Ł. Szimano-wa (c. d., str. 67—88); Iriniej Falkowskij, koadjutor kijewskij, G. Bułaszewa (str. 89—120); Wołyńskaja rewolucija pierwoj czetwierti XIX staelitija (str. 121—144); Zapiski Karła Chojeckago, 1768—1776 g., W. A. (str. 145—160); Piśma T. G. Szew-czenka ko Br. Zaleskomu, 1853—1857 g., M. T.—ow (str. 161—176); Bibliografija; Izwiestija i zamietki.

STARKEL Romuald. Opowiadanie o królu Janie Sobieskim w 200 letnią rocznicę oswobodzenia Wiednia (Biblioteka dla młodzieży, tomik IX). Lwów, nakł. Towarzystwa pedagog., I. związkowa druk., 1883, w 16ce, str. 79, z rycinami w textcie. Opr. 36 cent.

STODOLKIEWICZ A. J. Przyczynek do całkowania równań różniczkowych z dwiema zmiennymi (Odbitka z tomu X Rozpraw Wydziału matem-przyr. Akademii uniej.). Kraków, druk. Uniw. Jag., 1883, w 8ce, str. 4.

— Zastosowanie sposobu Bertranda do całkowania równania różniczkowego o różniczkach zupełnych z wielu zmiennymi (Odbitka z tomu VIII Pamiętnika Wydziału matemat.-przyrodn. Akademii umiętyn.). Kraków, druk. Uniw. Jag., 1883, w 4ce większej, str. 16.

SUPIŃSKI Józef. Pisma, wydanie trzecie przejrzone i znacznie pomnożone, tom III i IV. Warszawa, nakł. Gebethnera i Wolffa, Kraków, druk. Wł. L. Anczyca i Sp., 1883, w 8ce, str. 317 i 359. Za całość w 5 tomach 6 rubli = 7 złr.

ŚWIERCZKOWSKI Nikodem. Praktyczny wykład nauk, przygotowanie do gimnazjum: Arytmetyka, zeszyt 1. Dodawanie. Warszawa, nakł. autora, druk. S. Orgelbranda synów, 1883, w 4ce małej, str. 48. 25 kop.

SZAJNOCHA Wł. dr. Szkoła górnicza w Krakowie (Odbitka z Gazety lwowskiej). Lwów, 1883, w 8ce małej, str. 18.

SZANIAWSKI Z. A. Ciężkość gatunkowa zboża. Warszawa, druk. Noskowskiego, 1883, w 8ce małej, str. 15, z rycinami w tencie. 30 kop.

Dochód czysty przeznaczony na zapomogi dla studentów Polaków w Petersburgu.

SZYMANOWSKI Wacław. Dobre dziełki dobre matki, opowiadania wierszem, z rycinami kolorowanymi według akwareli P. Tumana. Petersburg, nakł. B. M. Wolffa, (1883), w 4ce, str. 48, z rycinami kolor. Opr. 2 ruble 50 kop.

T. Fr. Xaw. Raciczki, powieść dla włościan polskich, napisana przez Fr. Xaw. T., wydanie drugie. Poznań, nakł. i druk. F. Chocieszyńskiego, 1882, w 8ce, str. 175 i 1 nl. 1 marka.

TARGOŃSKI Paulin. Sprawozdanie z czynności wydziału towarzystwa gimnastycznego Sokoł za czas od 1 listopada 1881 do 30 listopada 1882, skre-

ślił . . . . wicedyrektor Towarzystwa. Lwów, nakł. Towarzystwa, I związkowa druk., 1883, w 8ce, str. 23.

TATOMIR L. Ślady króla Jana III w kraju naszym, 106 miejscowości w Galicyi zostających w związku z żywotem dziejowym i domowym Jana Sobieskiego, książka pamiątkowa, wydana staraniem Towarzystwa pedagogicznego. Lwów, nakł. Towarzystwa, I związkowa druk., 1883, w 8ce, str. 3 nl. i 112. 56 ent.

TOIFEL Karl k. k. Major. Die Türken vor Wien im Jahre 1683, ein österreichisches Gedenkbuch, 1 Heft. Prag, F. Tempsky, Leipzig, G. Freytag, 1883, w 8ce, str. 32, z rycinami. 30 ent. = 50 fenig.

Uebersichtskarte der k. k. österreichisch-ungarischen Monarchie und der angrenzenden Länder, herausgegeben vom k. k. militär-geograph. Institute in Wien, Section D. 1, 2, E. 1, F. 1. Wien, Lechner, 1883, fol. podłużne wielkie, 1: 750'000. Chromolitogr. po 1 złr.

D. 1: Warschau, Lublin, Nowo-Georgiewsk; D. 2: Krakau, Przemyśl, Jaroslau, Kaschau, Leutschau; E. 1: Brest litowski, Pińsk, Ostrog, Kolki; F. 1: Kijew, Zitomir, Owrucz, Czernobyl, Mozyr, Lojew.

ULANOWSKI Bolesław. Roty przysięg krakowskich z lat 1399 — 1418, zebrał . . . . (Odbitka z tomu III Sprawozdań Komisji językowej Akademii umiej.). Kraków, druk. Uniw. Jag., 1883, w 8ce, str. 13.

Unie česko-polská, kytice písní polských a českých sestavená v upomínku na II sjezd lékařů a přírodovědců českých v Praze 1882. Praha, dr. A. Frič, (E. Petřík), 1883, fol., str. 8. 50 ent.

Z dymem požarův, K. Ujejskiego; Czervena růžičko; Dawne czasy, Nowakowskiego; Kde domov můj; Gwiazdka; Hej Slovane.

URBAŃSKI K. J. W. Nauka religii rz. kat. kościoła podług programu za-

twierdzonego przez władzę szkolną na klasę I i II, ułożona przez . . . . . nauczyciela religii przy gimnazjum w Radomiu. Radom, autor, druk. A. Kurzątkowskiego, 1882, w 8ce, str. 104. 30 kop.

VANDAL Albert. Un mariage politique au XVII siècle: Marie de Gonzague à Varsovie. Revue des deux mondes z 1 lutego 1883, Paris, w 8ce, str. 671—694.

VIGUERIE A. de. Une actrice polonaise (Helene Modjeska). Revue britannique ze stycznia r. 1883, Paris, w 8ce, str. 75—106.

Wiadomości farmaceutyczne, wydawane staraniem i nakładem Towarzystwa farmaceutycznego warszawskiego pod redakcją J. Mrozowskiego, zeszyt XII z grudnia 1882. Warszawa, druk. M. Ziemkiewicza i W. Noakowskiego, w 8ce, str. 377—408 i 129—164.

Zawiera prace: J. M., H. R., A. Fabiana, K. W., A. Sznierszteina. Na str. 377 — 379: Dochođenje chemiczno-sądowe płam mózgowych, przez J. Mrozowskiego (dok.); str. 398 — 408: Analiza spektralna zastosowana do chemii i farmacji, przez Z. Wawrzynieckiego (c. d.); str. 129—164: B. Pawlewskiego Podręcznik chemicznej analizy miarowej, ark. 9 — 11.

WILCZYŃSKI A. Ze świata, obrazki i humoreski, przez autora Kłopotów starego komendanta. Lwów, nakł. F. H. Richtera (H. Altenberga), druk. K. Pillera, 1883, w 16ce, str. 264. 1 złr. 80 ent.

Zemsta doktora; Śledztwo domowe; Na wycieczce; Królik domowy.

WYCHODZCA. Szezęście w Ameryce, powieść dla ochotników do Ameryki, z prawdziwych zdarzeń spisana przez Wychodźcę z polecenia Towarzystwa czytelników ludowych w Poznaniu (Czytelnia ludowa, I 1). Poznań, nakł. i druk. J. I. Kraszewskiego (dr. W. Lebiński), 1882, w 8ce, str. 199. 1 marka.

ZALĘSKI Stanisław ks. T. J. Koronacja cudownego obrazu Matki bożej

w kościele oo. Karmelitów na Piasku w Krakowie w dniu 8 września 1883 r. (Odbitka z Kalendarza Czecha). Kraków, druk. Czasu, 1883, w 16ce, str. 29 i 1 rycina.

ZALUSKI Karol hr. O języku perskim i tegoż piśmiennictwie (Odbitka z Przeglądu polskiego). Kraków, druk. Czasu, 1883, w 8ce, str. 75.

Zbiór prac z kliniki lekarskiej prof. dra Korczyńskiego w Krakowie, zeszyt VII (Odbitka z Medycyny). Warszawa, druk. M. Ziemkiewicza i W. Noakowskiego, 1883, w 8ce większej, str. 1 nl. i 72.

Uwagi i spostrzeżenia kliniczne, przez prof. dra Korczyńskiego, poświęcone Nestorowi polskich lekarzy, prof. drowi J. Brodowiczowi.

— Toż, zeszyt VIII (Odbitka z Przeglądu lekarskiego) Kraków, druk. Uniw. Jag., 1883, w 8ce str. 60.

Odczyty i demonstracje na posiedzeniach Towarzystwa lekarskiego krakowskiego od połowy r. 1880 do połowy r. 1882.

Zwyczaje towarzyskie, Le savoir vivre, serya II: Nauka życia, poglądy na zachowanie się w ważniejszych okolicznościach życia towarzyskiego, podług dzieł francuskich spisane. Kraków, nakł. J. Wildta, druk. Metzgera i Wittiga w Lipsku, 1883, w 8ce małej, str. 169 i 1 nl. 1 złr.

ŻÓLKOWSKI Alojzy. Momus i Potpourri (Wydawnictwa K. Bartoszewicza, tomik XV). Kraków, nakł. K. Bartoszewicza, druk. W. Korneckiego, 1883, w 16ce, str. III, 274 i 2 nl. 80 ent.

ŻUKOWICZ PI. Kardynał Hozij i polska cerkiew jego wriemieni. Pietierburg, 1882, w 8ce, str. VIII, 542 i IV. 3 ruble.

ŻYCHLIŃSKI Teodor. Wykaz alfabetyczny rodzin, wspomnianych w pierwszych pięciu rocznikach Złotój księgi . . . . . (Odbitka z V tomu Złotój księgi szlachty polskiej). Poznań, druk. J. Leitgebra, 1883, w 4ce, str. 12 nl. 20 fenig.

KRONIKA.

= **O języku perskim** i tegoż piśmienictwie, przez hr. K. Zatuskiego. Kraków, 1883, w *See*, str. 75.

Pierwsza u nas, o ile nam wiadomo, oryginalna monografia o języku perskim, który „jest tém na wschodzie, czém na zachodzie posiadanie języka francuskiego“. Praca, o której Sz. autor, poseł austriacki przy dworze perskim w Teheranie, na samém czele w skromności oświadcza, że „nie rości sobie prawa do ściśle naukowego ocenienia“, składa się z następujących rozdziałów: 1. „Wstęp“, 2. „O pochodzeniu języka perskiego i jego przestoczeniach“, 3. „O wewnętrznej i zewnętrznej objętości języka perskiego“, 4. „Pismo, wymowa, gramatyka i poezya“, 5. „Przegląd nowożytnej literatury“, 6. „Historja i dziejopisarze“. — O bibliotekach i starożytnych rękopisach perskich robi hr. Z. w jednym miejscu następującą wzmiankę: „W Persyi dziś księgozbiórów prawie zupełnie niemasz, lecz każda niemal stolica europejska nagromadziła znaczną ilość rękopisów perskich; bogactwami w nie są mianowicie Paryż, Londyn i Wiedeń. Najwięcej ich jednak posiada biblioteka cesarska w Petersburgu, gdyż do wielkiego księgozbioru im. Zatuskich książę Paszkiewicz dotaczył przeszło 12-000 dzieł perskich, zdobytych w Ardebilu“.

= **Antiquarium K. F. Koehlers** in Leipzig, Catalog No 373: Deutsche Geschichte, einschliesslich Rechtsgeschichte, Numismatik, Adelsgeschichte. Leipzig, 1883, w *See*, str. 86.

Na str. 38 i nn. „Schlesien, Die Lausitz“, „West- und Ostpreussen“, „Die baltischen Provinzen Russlands“, dzieł i broszur 286.

= **Bücherlager Nro 659 & 660** von Kirchof & Wigand in Leipzig: Geschichte und Geographie. Leipzig, 1883, w *See*, str. 72 i 38.

— Toż, Nro 662: Neuere und orientalische Linguistik. Tamże, 1883, w *See*, str. 42.

W nrze 659 na str. 22—28: „Die Provinzen Preussen und Posen“, „Pommern“, „Brandenburg mit Alt- und Neumark“, „Schlesien, die Lausitzen“, dzieł i broszur 175; w nrze 660 na str. 7—19: „Russland, die Ostseeprovinzen und Polen“, dz. i br. 383; w nrze 662 na str. 39—40: „Slawische Sprachen“, dz. i br. 32.

= **Catalog No 92** von O. Harrassowitz,

Buchhandlung und Antiquariat in Leipzig: Th. Benfey's Bibliothek 1. Allgemeine und vergleichende Linguistik, indogermanische Sprachen, Sagen-, Märchen- und Mythenkunde. Leipzig, 1883, w *See*, str. 144.

— Toż, No 93: Th. Benfey's Bibliothek 2. Linguistik mit Ausschluss der indogermanischen Sprachen, Geschichte, Geographie und Ethnographie des Orients. Tamże, 1883, w *See*, str. 46.

W nrze 92 na str. 126—140: „Slavisch-lettische Sprachen“, dzieł i broszur 375.

= **Katalog** książek po cenach zniżonych, znajdujących się w księgarni A. H. Kleinsingera w Warszawie. Warszawa, 1882, w *See*, str. 16.

Dzieł różnej treści z kilkunastu lat ostatnich 201, między którymi n. p. St. Trembeckiego „Poezye“ w trzech tomach, wydane w Krakowie r. 1882! A gdzie korekta? Chyba, że spekulacya!

= **Ateneum warszawskie** w zeszytcie z lutego r. b., str. 197—218, zamieściło bardzo poważnej treści artykuł p. n. „Towarzystwo przyjaciół nauk poznańskie“, podpisany literami S. P., zawierający wcale wyczerpującą, choć jak Sz. autor się wyraża, tylko „krótką wiadomość historyczną o początkach i dotychczasowych kolejach“ Tow., które 8 listopada r. z. święciło uroczyste otwarcie zbiorów swoich, biblioteki i czytelnicy w nowym gmachu własnym. Mimo wszelkich przeszkód wrogich, z jakimi ma do walczenia wysunięta ta na daleki nasz zachód instytucya naukowa, której pierwsze zawiązki jesieni i wiosny r. 1856 i 1857 sięgają, rozwija się ona wcale żywotnie, a pan S. P. słusznie ją uważa za „objaw intelektualności, zabiegłości i ofiarności tego odłamu społeczności polskiej, który z pewnością z pośród wszystkich innych na najcięższe i najtrudniejsze zapasy z żywiołem przeciwnym skazany“. Ofiarnością też tylko obywatelską powstało Tow., ofiarnością wzrosło i ofiarnością stoi dotychczas, a my z naszej strony nie potrzebujemy, zdaje się, przypominać ponownie obowiązku, jaki dla jego biblioteki ciąży dzisiaj na wszystkich bez różnicy autorach, wydawcach i księgarzach polskich.

= **Dr. M. A. Baraniecki**, docent Uniwersytetu warszawskiego, rozpoczął w Warszawie z zapomogi kasy pomocy nauko-

wój im. J. Mianowskiego wydawnictwo „Biblioteki matematyczno-fizycznej”, która czterech seryj składać się będzie, i której dwa tomy, zawierające St. Kramztyka „Wiadomości początkowe z fizyki”, uż opuściły prasę, serdecznie powitane przez poważną krytykę naukową. Oprócz Ira B., który za wydawnictwo jako reaktor wziął na siebie odpowiedzialność, bierze w niem udział wielu zasłużonych naukach matematyczno-fizycznych pracowników, i nie wątpimy dlatego, że nażądaną tę z bardzo wielu względów Bibliotekę“ średnie szkoły galicyjskie szczególniejszą zwróca uwagę.

= **Bibliografią pedagogiczną** polską za rok 1882, z krytycznymi uwagami, drukuje łaśnie pan Sz. Parasiewicz w „Szkole” wowskiej, od nru 4 z 27 stycznia pozawszy.

= **Bibliotekę słowiańską** zakładają Czesi w Karolowych warach dla bawiących tam gości słowiańskich. Myśl pierwszą do ego podał spółek akademicki „Krakovec”, datki w książkach i w pieniądżach na bibliotekę—jak donosi Urbanka „Věstnik bibliografický”, nr. 12 z r. 1882, str. 370—dyną już zewsząd bardzo obficie.

= **E. Bohn** wydał świeżo w Berlinie Cohna przyczynek do „Bibliografii muzycznej” w. XV, XVI i XVII: „Bibliographie der Musik-Druckwerke bis 1700, welche in der Stadtbibliothek des akademischen Instituts für Kirchenmusik und der königl. und Universitätsbibliothek zu Breslau aufbewahrt werden, ein Beitrag zur Geschichte der Musik im XV, XVI nnd XVII Jahrhunderte”, w Sec, str. VIII i 450.

= **Czas krakowski** omawiając w nrze 19 z 25 stycznia ilustrowaną przez Andriollego „Lillę Wenedę“ Słowackiego, pisze, co następuje: „Piękna ta publikacja smutne nasuwa nam uwagi. Dzieło to polskiego poety i polskiego artysty, wydane nakładem polskiej księgarni, wychodzi na widok publiczny drukowane i opracowane w Lipsku: czytelnik polski kupując tę publikację, opłaca haracz robotnikowi niemieckiemu ze szkoda i krzywdą polskiego robotnika. Gdyby to był fakt odosobniony, nie wartoby o nim wspominać. Gdyby wydanie ilustrowanej t. z. zbytkowej publikacji w Polsce należało do rzadkości, możnaby usprawiedliwić polskiego wydawcę, że sięga za granicę, niemogąc znaleźć w kraju przedsiębiorców, którzyby mogli podjąć się druku, odbicia rycin i oprawy; ale to samo czynią przeważnie nasi wydawcy tego rodzaju

publikacyj. Pojmujemy, że przemysł krajowy nie może często zadowolnić wszystkich ich wymagań; jeśli go jednak traktują po macoszemu, niema nadziei, żeby się kiedykolwiek mógł rozwinąć. Gdyby którykolwiek rzetelny przedsiębiorca w kraju mógł liczyć na poparcie wydawców, którzy obecnie coraz częściej odważają się na publikacje tego rodzaju, zdołałby zaopatrzyć się w potrzebne środki techniczne i sprostałby niezawodnie współzawodnictwu firm zagranicznych. Pisma nasze ilustrowane dają nam rękojmię, że odbicie rycin może być wykonane w Warszawie równie starannie jak w Lipsku. A i ten wzgląd nie może służyć za wymówkę n. p. księgarni Altenberga we Lwowie, która swoje „Bibliotekę klasyków polskich”, bez żadnych ilustracji, drukuje i oprawia w Lipsku, gdy przecież sztuka drukarska krajowa, która sobie zdołała wywalczyć zasłużone uznanie zagranicą, mogłaby zadowolnić najbardziej wygórowane wymagania“.

= **Czytelnia** polska akademików górniczych w Leoben—jak się z najnowszego jej „Sprawozdania“ za r. 1881/2 dowiadujemy — utrzymywała w ciągu roku ubiegłego 43 czasopism, z których 37 w języku polskim, a biblioteka jej liczy obecnie 659 dzieł w 934 tomach i „znaczną ilość broszur, nut i map“.

= **Czytelnia** ludowa w Niepołomicach otrzymała w darze od klasztoru w Staniątkach kilkadziesiąt pisemek i książek ludowych.

= **Drukarni** J. Czaińskiego w Samborze, istniejącej zaledwie od lat pięciu, zasłużone oddaje pochwały tamtejszy korespondent do „Gazety krakowskiej“, który w nrze 31 z 9 lutego pisze o niej między innymi: „Z razu nie miał pan Cz. powodzenia, ale z biegiem czasu swą skrętnością, pilnością i zapobiegliwością tak się zdołał rozszerzyć, że teraz wykonuje roboty nawet dla lwowskich księgarń i tyle ma zajęcia, że zatrudnia ośm czy dziesięciu składaczy, którzy nawet czasem przez całą noc pracują“.

= **A. hr. Dzieduszycka**, starsza nauczycielka żeńskiego seminarium krakowskiego, na zgromadzeniu członków Towarzystwa pedagogicznego oddziału krakowskiego, które się odbyło w Krakowie 2 lutego, wystąpiła z wnioskiem, aby „na każdym walnym zgromadzeniu członków Tow. pedagog. zarząd zdawał sprawę z najświeższego ruchu piśmiennictwa, a mianowicie z pedagogii i dydaktyki, z pod-

ręczników naukowych, z książek dla dzieci i ludu, z historyi i literatury polskiej". Z pełnym też uznaniem przyjęli zgromadzeni tak pożyteczną pod każdym względem myśl, za którą Sz. wnioskodawczyni i z naszej strony serdeczne należy się podziękowanie.

= **B. Filiński**, nauczyciel piątej szkoły czteroklasowej na Kazimierzu w Krakowie, zapowiedział być na 2 lutego, w czasie zgromadzenia członków Towarzystwa pedagogicznego oddziału krakowskiego, odczyt p. t. „O ważności biblioteczek przy szkołach dla dzieci szkół ludowych“, który jednak dla przyczyn nam nieznanych nie przyszedł do skutku.

= **Dr. K. Hoszowski**, radny m. Krakowa, odczytał na posiedzeniu Rady, 1 lutego, sprawozdanie komisji archiwalnej o dalszym postępie pracy około uporządkowania dawnego archiwum miejskiego.

= **Index** alfabetyczny do dra Hirscherberga „Bibliografii z r. 1830/31“ ma wyjść niebawem z druku, jak donosi warszawskie „Ateneum“ z lutego r. b., str. 360.

= **Pan A. Jakubowski**, dotychczasowy pomocnik przy bibliotece Szkoły politechnicznej we Lwowie, mianowany został skryptorem téżże biblioteki.

= **Konkurs** Towarzystwa czytelników ludowych w Poznaniu na „powieść ludową oryginalnie napisaną, osnutą na tle dziejów ojczyźnych“, w objętości 6 do 8 arkuszy druku, został rozpisany. Nagroda 150 marek, termin do nadsyłania rękopisów do 1 października r. 1883 pod adresem: Dr. St. Jerzykowski w Poznaniu, ul. Podgórna 13.

= **Kronikę literacką** polską za rok 1882 dała „Biblioteka warszawska“ w najnowszym zeszycie z lutego, str. 186—215. „Niema ona pretensyi — oświadcza bezimienny jej autor zaraz na wstępie — ażeby była w którymś kierunku wyczerpująca“, ani téż myśli „zastępywać krytyki lub bibliografii“; zamiarem jej owsem „rozpoznawać objawy literackie najbliższe i najważniejsze, począwszy od beletrystyki aż do umiętności społecznych“. W tém też pojęciu ugrupował w niej „na próbkę“ i omówił Sz. autor „najważniejsze“ objawy z roku ubiegłego w powieści, poezji, dramacie i komedji, w przekładach poetów, literaturze, sztuce, historyi, historyi oświaty, w broszurach politycznych i społecznych, opisach podróży, w pismach dla młodzieży i sprawozdaniach. Nie pominął także i bibliografii, której „niepospolitą rozwój“ szczerem go zadowoleniem przejmuje i której

ważniejsze powąjy „z chlubą podnosi“. Na przyszłość — co z przyjemnością także zapisujemy — przyrzeka Sz. autor uwagi swoje „uobszerniać, urozmaicać i udoskonalać“.

= **Księgarstwa** lwowskiego przeszłość, a z nią i dzieje całego w tamtych stronach dawniejszymi laty ruchu książkowego, kryją się zawsze jeszcze dotychczas pod grubą zastoną. Na zupełny jednakowoż brak materyałów dla ich wyjaśnienia, mimo wszelkich kłosek i nieszcześć, jakim rękopiśmienne zbiory nasze w ostatniem stuleciu uległy, bynajmniej uskarżać się nie możemy, a dobra wola i skrzętne poszukiwania wiele jeszcze dla téj sprawy zdziałać mogą. Świeżo n. p. donosi nam pięknie znany autor „Bibliografii polskiej z r. 1881 w porównaniu z czeską, węgierską i rosyjską“, pan K. Heck, o odkrytym przez siebie w jednym ze zbiorów lwowskich „Spisie notaryalnym dzieł księgarni lwowskiej z r. 1674“, i miło nam będzie, jeżeli w jednym z przyszłych nrów bliższą o nim wiadomością z Sz. czytelnikami naszymi podzielić się będziemy mogli. O innym zaś podobnym, z wielu nawet względów dla zawartych w nim szczegółów nader cennym akcie, znajdującym się w oddziale rękopisów polskich w cesarskiej bibliotece w Petersburgu, donosi nam prawie równocześnie protektor piśemka naszego, ks. L., którego uprzejmości i względem zawdzięczamy znany już Sz. czytelnikom naszemu z grudniowego zeszytu r. z. list Jezuity Niesieckiego o stanie bibliotek jezuitkich w r. 1732. Akt, o którym mowa, a za którego nadesłany nam łaskawie treściwy opis niech nam wolno będzie Dostojnemu naszemu protektorowi jak najserdeczniejsze publicznie złożyć dzięki, jestto spory Katalog czyli Inwentarz z lat 1709—1715 filii lwowskiej księgarza krakowskiego Hebanowskiego, którą w grodzie nadpęłtwiańskim zarządzał wówczas niejaki Matyaszkwicz. Tytuł cennego tego rękopisu brzmi w całości: „W imię Boże, Amen. Regestr biblioteki lwowskiej Ip. Ign. Ant. Hebanowskiego, Jkm. sekretarza, skorygowany pod alfabetem z Inwentarza, czynionego w r. p. 1709 a die 28 lipca, i przesyłanych gatunków ksiąg różnych różnymi czasy panu Jak. Matyaszkwiczowi, czeladnikowi swojemu, które pod dyspozycyą jemuż posyłane, aby według regestrów i listów podanej taxy sprawował się i przedawał, co niech będzie ad majorem dei gloriam et honorem b. Mariae virginis et oo. sanctorum“.

A ciekawe w tym „Regestrze“ znajdują się w rzeczy samej szczegóły! Wszystkie dzieła, jak już tytuł zapowiada, ułożone w nim porządkiem abecadła i podług działów, każddy zaś literze dodany na czele jakiś patron św., jak literze A. „s. Andreas“, lit. B. „s. Barbara“, lit. C. „s. Christophorus“ i t. p. Oprócz ksiąg sprowadzanych z Krakowa zakupywała je filia lwowska w znacznej części także na jarmarku w Jarosławiu, i to całymi partiami od razu, jak „Donaty“, „Alwary“ i „Elementarze“ po 450 exemplarzy, „Kalendarze“ po 500, 1000 a nawet 4000 ex., „Katechizmy polskie“ po 1000 ex., „Kazania“, „Romanse“, książki szkolne i inne. Najobficiej sprowadzała naturalnie filia kazania, jak: Lorenciusza Krosnowskiego, Nieszporkiewicza, Stefanowicza, Rychłowskiego, Raczyńskiego, Piskorskiego, Zawadzkiego i innych autorów. Z kazania-
mi zaś współzawodniczyły romanse liczne o dziwnie dla nas obecnie brzmiących tytułach: „Magdalena“, „Otto“, „Pasqualina“ Twardowskiego, „Kupido“, „Argenida“ Barklajusa, „Alexander W.“, „Psyche albo Rodryk“ Morsztyna, „Króliewicz indyjski Rustell“, „Poncyanna“, „Sowizzrzał“ i t. p. Ceny ksiąg były różne. „Elementarze“ sprzedawała filia po 10 groszy i po 1/2 złp., „romanse“ od 1 do 3 fl., poważniejszej zaś treści dzieła nawet stosunkowo dosyć wysoko: Haura „z figurami“ po 20 fl., wydanie „cienkie“ po 5 fl., „Etykę“ Arystotelesa po 10 fl., „Kazania“ Skargi, Birkowskiego i Kwiatkowskiego „Roczne dzieje“ po 30 fl., „Łubieńskiego „Historię“, Arystotelesa „Politykę“ i „Statut litewski“ po 50 fl., „Biblię“ Wujka po 100 fl., „Kronikę“ Bielskiego po 140 fl., „Statut“ Januszowskiego po 150 fl., „Biblię polską z figurami Szarfenbergera“ po 160 fl. Oprócz książek jednakoż sprzedawała filia także „dzienniki“ w sexternach, „regestra“ w librach i w skórze, „kwiatki“ (tak!) kaliskie, krakowskie i gdańskie in 12mo, 225 sztuk po 3 fl., papier, „gałki do uciechi“, kostki, karty, koszyki damskie, birety, brzytwy i co się nadarzyło. Ruch pieniężny filii w ciągu tych lat sześciu, od r. 1709—1715, jak na owe czasy, przedstawia razem wcale pokazną sumę, 17-125 „florinów“, a cały ten ważny „Regestr“ obejmuje około 3-000 tytułów.

— **J. Lubelczyka** nieznanym dotychczas druk polski z r. 1558 p. t. „Wiryardz krześciański pięknie przyprawiony a z Pisma św. wdzięcznymi zioły zasadzony“, odkrył świeżo pan B. Erzepki w wrocławskiej bibliotece miejskiej i opisał szcze-

gółowo ze zwykłą sobie starannością i znajomością rzeczy w odcinku „Dziennika poznańskiego“, nr. 28 z 6 lutego.

— **Dr. J. Łukaszewski** z Wielkopolski, założyciel biblioteki polskiej w Jasach, otrzymał rumuńskie obywatelstwo i krzyż kawalerski orderu gwiazdy rumuńskiej.

— **D. Parada** wydał w Madrydzie tom I Słownika pisarzy i uczonych Hiszpanów: „Escritoras y eruditas Españolas, ó apuntes y noticias para servir á una historia del ingenio y cultura literaria de las mujeres españolas, desde los tiempos más remotos hasta nuestros dias, con inclusión de diversas escrituras é hispano-americanas“, w Sce, str. 284.

— **Rękopisy** w bibliotece JE. P. Popiela przy ul. św. Jańskiej w Krakowie, obejmujące nader ważną część osobistej i koronnej kancelaryi Stanisława Augusta, zawierają w sobie bez zaprzeczenia pierwszorzędnęj wagi materyał źródłowy do dziejów kilkudziesięciu lat ostatnich starożytnęj Polski. W chwili, gdy król na zawsze opuścił kraj i Warszawę, oddane zostały w opiekę Marcinowi Badeniemu, który w r. 1824 umarł w Warszawie jako minister sprawiedliwości i senator wojewoda. Akta kancelaryi złożone były w tym czasie w pałacu w Bejsceach, w którym wymurowano osobny sklepiony skarbiec z żelaznymi drzwiami dla przechowania tak ważnego zabytku. W tym téż stanie, nieostępne nikomu, oprócz dla Kaj. Koźmiana, przechowały się aż do śmierci Sebastjana Badeniego, syna Marcina a wuja P. Popiela, na którego własność przeszły po nim i przewiezione zostały do Krakowa. Kiedy część znaczna kancelaryi królewskiej dostała się do rąk T. Czackiego, niewiadomo. To tylko pewna, że tomy znajdujące się dziś w bibliotece im. Czartoryskich w Krakowie i stanowiące tam p. t. „Poniatowściana“ dział bardzo ważny, w połączeniu z tymi, które posiada JE. P. Popiel, kompletują tak kancelaryą królewską, że podobno nie zgoła z nią nie braknie; akta bowiem w bibliotece P. Popiela składają się z 375 tomów i tek, między którymi bodaj czy nie najważniejsze, obejmujące kilkoletnią korespondencją króla z Debolim. Do ekonomii krajowej nader są ważne między nimi rachunki wielkorządów krak., odnoszące się już do żup wielickich, już do przychodów i rozchodów dworu królewskiego; nadto inwentarze zamku krakowskiego, niepołomickiego, dóbr stołowych i t. p., obejmujące z niejakimi przerwami lata od 1496—1773.

== **Schulchan aruch** czyli „Stół nakryty“, stare dzieło hebrajskie, drukowane w Krakowie w latach 1576, 1580, 1594, 1607 i 1619, a później przedrukowywane bardzo często także w oficynach zagranicznych, w niezwykle sposób wyzyskuje obecnie jakiś uczoney (?) Niemiec, który się podpisuje pseudonimem „dr. Justus“, z dodatkiem obok: „speculi opifex in lumine veritatis“. Dzieło zawiera „zbiór prawa rabinów“ i objaśnienia do nich, ułożone przez J. Koru, rabina palestyńskiego, i Mojżesza Isserles, rabina krakowskiego, († według notatek Z. Paulego w r. 1573), objaśnienia, które w znacznej części odnoszą się do obrzędów religijnych Żydów w Polsce, obowiązujących dzisiaj, jak zapewniają, także Izraelitów w innych stronach świata. Otóż dr. J. zebrał teraz z tego hebrajsko-polskiego „Schulchan aruch“ okragło 100 wyjątków i razem z zięcią jadem przeciw Żydom przedmową wydał je już po raz drugi w Paderbornie p. t.: „Judenspiegel oder 100 neuenthüllte, heutzutage noch geltende, den Verkehr der Juden mit den Christen betreffende Gesetze der Juden, mit einer die Entstehung und Weiterentwicklung der jüdischen Gesetze darstellenden, höchst interessanten Einleitung“, w 16ce, str. 96.

== **Pan A. Sozański** z Kobła w Samborskim — jak nam łaskawie donoszą — rozpoczął już druk od dawna zapowiadanych „Ciekawych szczegółów bibliograficznych“, złożonych z 24 rozdziałów i 3 dodatków.

== **Towarzystwo oświaty ludowej** w Krakowie otrzymało od dra J. Warschauera 50 złr. z życzeniem, aby „prace przez Tow. podjęte, pomyślny uwieńczył skutek“.

== **Towarzysz**, „dwutygodnik dla dzieci“, jedyne w Galicyi dla drobnej dziatwy pi-semko, wydawane od lat ośmiu w duchu poczywim i bardzo starannie przez pana Wł. Beżę we Lwowie, „dla braku wszelkiego poparcia i zainteresowania się tém pi-semkiem“ przestał z dniem 15 lutego b. r. wychodzić. W pierwszych chwilach istnienia miał Tow. „43 prenumeratorów“, których „liczba po siedmiu latach wzrosła zaledwie do 97“. Miła ilustracya do mniemanój hiperprodukeji inteligencyi w Galicyi!

== **L. Vallée** zapowiedział w Paryżu u E. Terquema wydanie obszernego dzieła p. t. „Bibliographie des bibliographies“, które około 900 str. w 8ce wielkiej obejmie i 20 franków kosztować będzie.

== **Wędrowiec warszawski** otrzymał z Paryża list następujący: „Bardzobym pragnął dowiedzieć się, czy wyszło jakie dzieło po polsku o poprzednikach Kopernika, waszego sławnego uczonego. Byłbym wam bardzo obowiązany, gdybyście mi wskazali tytuły podobnych dzieł, o ile je znacie; w ogólności byłbym wam nieskończenie wdzięczny za wszelką wskazówkę, dotyczącą historii nauk ścisłych w waszym kraju. Pracuję nad historją nauk matematycznych i usilnie pragnę uzupełnić to, co wiem dotąd... Charles Henry, bibliotekarz Uniwersytetu paryskiego i członek Towarzystwa matematycznego francuskiego“. List ogłosił „Wędrowiec“ w nrze 5 z 1 lutego, z dodatkiem, że Ch. Henry mieszka w Paryżu prze ul. Berthollet 22.

== **F. Wuestenfeld** wydał w Getyndze u Dietricha, w odbitec z „Abhandlungen der königl. Gesellschaft der Wissenschaften zu Göttingen“, spore dzieło p. t. „Die Geschichtsschreiber der Araber und ihre Werke“, (w 4ce, str. VIII i 307), w którym w porządku chronologicznym daje biograficzne i bibliograficzne wiadomości o znaczniejszych dziejopisarzach arabskich od najdawniejszych czasów aż do końca XVII wieku.

== **Pan Ż. Wywiatkowski**, autor „Słowniczka wyrażen, w zawodzie czionkarstwa polskiego używanych“, przygotował do druku — jak się dowiadujemy — nową pracę „O czionkarniach polskich“.

== **Zmarli**: Leon Bożawola Romanowski, konserwator archiwum ks. Sanguszków w Sławucie na Wołyniu, † w Sławucie 25 grudnia w 82 roku życia. Józef Szujski, generalny sekretarz Akademii umiejętności, † w Krakowie 7 lutego w 47 r. ż. Wacław Alexander Maciejowski, autor „Piśmiennictwa polskiego“, † w Warszawie 10 lutego w 90 r. ż. Cześć ich pamięci!

Kuryerek z najświeższymi nowościami.

W ostatniej chwili donoszą jeszcze o wyjściu świeżo z pod prasy: KOSTOMAROW N. J. Mazepa. Moskwa. — KRASZEWSKI J. I. Wybór powieści, II 3. Warszawa, M. Glücksberg. — KWIATKOWSKI S. Ostatnie lata Warneńczyka. Lwów, Gubrynowicz i Schmidt. — PODGÓRSKA W. Król Jan III. Lwów, Macierz polska. — ROHLING A. Zasad talmudyzmu. Lwów, F. H. Richter. 50 cnt. — SIENKIEWICZ H. Amierikanskije ocerzki, I. Moskwa.

OGŁOSZENIA.

KSIĘGARNIA G. GEBETHNERA I SPÓŁKI W KRAKOWIE

otrzymała na skład następujące dzieła:

- BUSZCZYŃSKI Stefan. Anarchia polska i cesarz Józef II. 25 cnt.
 — O pismach p. M. Bobrzyńskiego i krytyce p. Henryka Schmitta. 10 cnt.
 — Oświata w Polsce i u Niemców za czasów Kopernika i w dzisiejszych czasach. Poznań, 1873. 75 cnt.
 — Znaczenie dziejów Polski i walk o niepodległość, zeszyt I część 1sza i 2ga. 1 złr. 80 cnt.
- CZUBEK Jan. Liryce greccy (doby klasycznej). 75 cnt.
- GOETHE J. W. Faust, przekład Józefa Paszkowskiego. 3 złr. 50 cnt.
- HOMER. Iliada, przełożył wierszem miarowym Paweł Popiel, b. prof. b. Szkoły głównej warsz., wyd. 2 przejrzone przez tłumacza. 1 złr. 50 cnt.
- KRZYMUSKI Edmund dr. Teorya karna Kanta ze stanowiska jego ogólnej nauki o rozumie praktycznym. 1 złr. 50 cnt.
- LELIWA Ludwik Piotr. Jan Sobieski i jego wiek, napisane na dwuwiekową rocznicę oswobodzenia chrześcijaństwa i Wiednia przez Jana Sobieskiego, tom I. 2 złr.
- LISOWSKI Włodzimierz. O wpływie uprawy buraków cukrowych na produkcją rolną i o opodatkowaniu gorzelni. 50 cnt.
- MAJEWSKI Erazm dr. O wpływie nauk przyrodniczych i lekarskich na pokonanie przesądów ciemnoty i zniknięcie chorób umysłowych, zwanych demonicznymi. 30 cnt.
- MAŃKOWSKI W. Notaty gospodarcze z podróży po Anglii. 90 cnt.
- NIEWIESKI Stanisław. Opisanie krótkie zwycięstwa Polaków a kłeski Turków pod Wiedniem w Austrii roku 1683 za szczęśliwym powodem i przeważną sprawą Jana III, króla polskiego. 50 cnt.
- NOWAŁSKI Stanisław. Monografia miasta Suwałk. 15 cnt.
- OCZAPOWSKI J. B. dr. Policysci zeszłego wieku i nowożytna nauka administracyi, przyczynki do dziejów tej nauki. 2 złr.
- OŻYŃSKI Bożydar. Skarbiec odkryty bogactwa, piękności i wszystkich prawideł zasadniczych mowy i pisowni polskiej. 2 złr.
- SOBIESKI Jan. Listy Jana Sobieskiego do żony Maryi Kazimiery, wraz z listami tej królewskiej rodziny i innych znakomitych osób, przez J. S. Bandtkiego z oryginałów archiwum niegdyś Sobieskich przepisane, uporządkował i dalszymi aż do r. 1737 dochodzącymi pomnożył, tudzież przypisał zaopatrzył Antoni Zygmunt Helcel, z portretem królowej Maryi Kazimiery. Kraków, 1860. 6 złr.
- WERGILL Eneida, przekładania Franciszka Wężyka, wydanie nowe. 1 złr. 60 cnt., na lepszym papierze 1 złr. 80 cnt.
- ZIEMBA Teofil dr. Estetyka poezyi. 1 złr. 25 cnt.

Najnowsze wydawnictwa

KSIĘGARNI GUBRYNOWICZA I SCHMIDTA WE LWOWIE:

AËR. Pierwszy romantyk, opowiadanie z przeszłości. Kraków, 1883, w 8ce, 2 tomy, str. 255. 2 złr. 60 cnt.

ALDANA Bernard. Wyprawa na Węgry generała kawalerii hiszpańskiej w latach 1548—1566, przetłómaczył z hiszpańskiego X. F. Rożański. Kraków, 1882, w 8ce, str. 162. 1 złr. 50 cnt.

AU J. dr. Kalendarz kieszonkowy dla gospodarzy wiejskich na r. 1883. Oprawy 1 złr. 60 cnt.

BARAŃSKI A. dr. Chów koni, z 21 rycinami najcenniejszych ras koni, mianowicie krajowych, przez Juliusza Kossaka. 6 złr. 80 cnt.

BELZA Wł. Świątek dziecięcy w 32 obrazkach rymem opisał, wyd. 2gie. 75 cnt.

— Wanda, opera w 4 aktach, muzyka H. Jareckiego. 60 cnt.

— Żydzi w poezji polskiej, glosy poetów o Żydach. 64 cnt.

BIEGELEISEN H. dr. Charakteristik Trembecki's, ein Beitrag zur slavischen Literaturgeschichte. Leipzig, 1882. 60 cnt.

BŁOŃSKI J. dr. Zbiór ustaw i rozporządzeń skarbowych, część I. O podatkach stątych. 1 złr. 50 cnt.

CZARNIK Bronisław. Żywoć Łukasza Górnickiego. 1 złr. 20 cnt.

ESTREJCHER K. dr. Wincenty Pol, jego młodość i otoczenie, 1807—1832. 2 złr. 60 cnt.

FEUILLET O. Historia Paryżanki, powieść z franc. 1 złr. 20 cnt.

GOSTKOWSKI R. bar. inżynier. Teorya ruchu kolejowego zastosowana do praktyki. Lwów, 1883, w 8ce, 2 tomy, I str. IV i 440, II str. 480, z 52 rysunkami w textcie i jedną tablicą. 9 złr. 60 cnt.

HIRSCHBERG A. dr. Bibliografia powstania z r. 1830—1831. 1 złr.

— Przymierze z Francją z r. 1524, ustęp z dziejów polityki polskiej za Zygmunta I. 80 cnt.

HORDYŃSKI Zd. O towarzystwie Szubrawców. 84 cnt.

J. Antoni dr. Nowe opowiadania historyczne: I. Pod krzyżem, II. Losy kresowego miasteczka, III. Wartabiet, IV. Zemsta kozacza, V. Porwanie króla, VI. Niedosłże legiony, wyd. 2gie. 3 złr.

JACKOWSKI Henryk ks. T. J. W sprawie ruskiej uwag kilka do kapłanów dobrej woli. 40 cnt.

JOKAJ M. Serce kamienne, powieść, 3 tomy. 3 złr. 80 cnt.

KALDERON. Życie snem (La vida es sueño), dramat dziejący się w Polsce, w przekładzie J. Szujskiego. 1 złr. 50 cnt.

Kalendarz kieszonkowy dla gospodarzy wiejskich na r. 1883, ob. Au J. dr.

Kalendarz lekarski na r. 1883, ob. Sawicki-Stella J. dr.

KITOWICZ A. ks. Opis obyczajów i zwyczajów za panowania Augusta III, wydanie nowe przejrzone, z przedmową W. Zawadzkiego, 2 tomy. 3 złr. 60 cnt.

— Pamiętniki, wydanie nowe przejrzone i uporządkowane przez W. Zawadzkiego, 3 tomy. 5 złr. 40 cnt.

KRASIŃSKI Z. Listy, tom I: Do Konstantego Gaszyńskiego, z przedmową J. I. Kraszewskiego, z portretem autora. Lwów, 1882, w 8ce, str. VIII i 343. Cena tomu I z połową przedpłaty za tom ostatni 4 złr. 80 cnt.

— II tom w druku.

Księga pamiątkowa w 50 letnią rocznicę powstania roku 1830, zawierająca spis imienny dowódców i sztabo-oficerów, tudzież oficerów, podoficerów i żołnierzy armii polskiej w tymże roku krzyżem wojskowym „Virtuti militari“ ozdobionych. 3 złr.

KUBALA L. dr. Jerzy Ossoliński, 2 tomy, str. 366 i 415. 7 złr. 60 cnt.

LEMCKE K. dr. Estetyka, przełożył Br. Zawadzki, wyd. 2gie pomnożone z 62 rycinami. Lwów, 1882, w 8ce, str. 552. 6 złr. 40 cnt.

Listy Jana III, króla polskiego, pisane do królowej Kazimiry w ciągu wyprawy pod Wiedeń w r. 1683, z mapą pochodu wojsk polskich pod Wiedeń i podobną listu króla Jana III. 1 złr. 80 cnt.

ŁOZIŃSKI Br. dr. Wieczna wojna, studjum polityczne. 60 cnt.

MARNICKI W. dr. Kartka z dziejów umysłowego i moralnego rozwoju Moskwy w XVI wieku. Zmakin W., Mitropolita Danił jego sozinienija, Moskwa 1881. 40 c.

MILEWSKA A. Sieroce dzieje, powieść. Lwów, 1882, 2 tomy. 1 złr. 60 cnt.

MUSSIL Adolf mgr. ph. Podręcznik do rozbiórów chemicznych, zastosowany do użytku farmaceutów i uczni szkół wyższych, I część Badania jakościowe na ciała nieorganiczne, II. Rozbiór chemiczny moczu ludzkiego. Lwów, 1883, w 400 m., str. 32. 70 cnt.

PAWŁOWICZ E. Wspomnienia z nad Wilii i Niemna. 1 złr. 50 cnt.

PILAT Roman dr. Początek publicystyki literackiej w Polsce. I: Czasopisma uczone. 1 złr.

PILAT T. dr. Wiadomości statystyczne o stosunkach krajowych, wydane przez krajowe biuro statyst. Rocznik VII zeszyt 2. Lwów. 1 złr. 25 cnt.

PLEBANKIEWICZ W. Nauki religijne, zebrał ks. Sadok Barącz. 1 złr.

POŹNIAK January. Pieśni z lat młodych i pieśni starca. 2 złr. 40 cnt.

PROCHASKA A. dr. List Andrzeja de Palatio o klęsce warneńskiej. 60 cnt.

RACIBORSKI A. Etyka Spinozy krytycznie rozebrana i z tegoczesnym materializmem zestawiona. 2 złr. 50 cnt.

RODECKI C. dr. Fizyka dla niższych szkół gimnazjalnych i realnych, wyd. 3cie pomnożone i podług planu ministerjalnego ułożone. 1 złr. 70 cnt.

ROSZKOWSKI G. dr. O kodyfikacji prawa międzynarodowego, szkice naukowe. 60 cnt.

Russland und Polen, Versöhnungs-Meditationen von Dr. R. T. 40 cnt.

SAWICKI-Stella Jan dr. Kalendarz lekarski na r. 1883. Oprawny 1 złr. 60 cnt. Lwów, str. 170.

SCHWARTZ Z. M. Majątek i sumienie, powieść ze szwedzkiego. Lwów, 1882, w 8ce, 2 tomy. 2 złr. 80 cnt.

— Ofiara zemsty, powieść ze szwedzkiego. 1 złr. 80 cnt.

SELINGEROWA Julia. Obowiązki kobiety każdego stanu w zakresie gospodarstwa domowego. 1 złr. 40 cnt.

SIEMIENSKI Jan ks. Luźne pogadanki o ludzie miejskim i wiejskim. 30 cnt.

SMOLKA St. dr. Wycieczka do Węgier. Lwów. 1 złr. 50 cnt.

SZUJSKI J. Życie snem, ob. Kalderon.

TATOMIR L. Ferye alpejskie, wspomnienia miejsc i ludzi. 2 złr. 60 cnt.

WILCZYŃSKI A. Medytacje kawalerskie, przygody pana Kleofasa. 2 złr. 40 cnt.

WODZICKI K. hr. Zapiski ornitologiczne, VIII. Skowronek. 80 cnt.

WYBRANOWSKI R. generał. Pamiętniki, z portretem autora i wielu oryg. dokumentami, 2 tomy. 7 złr. 40 cnt.

Wzory przemysłu domowego włościan na Rusi, wydaje Ludwik Wierzbicki. (Serye: I, II, III i IV wyszły w r. 1880). Serya V: Wyroby gliniane włościan na Rusi (Kossów). Lwów 1882, w 4ce, 14 stronic i 2 tablice. Serya VI: Wyroby metalowe włościan na Rusi (Hucuty). Lwów, 1882, w 4ce, 16 stronic i tablic 11. Cena każdej z osobna 6 złr.

ZAWADZKI Władysław. Grody polskie, opis historyczny dla dorastającej młodzieży, z rycinami kolorowanymi, wyd. 2gie. 1 złr. 80 cnt.

Zbiór pamiętników do historii powstania polskiego z r. 1830—1831. 4 złr.

ZIELIŃSKI W. August II i Aurora Königsmarek, powieść osnuta na tle historycznym z czasów Augusta II Sasa. 2 złr. 40 cnt.

Z nakładu firmy K. Wilda przeszły na naszą własność:

Archiwum wróblewieckie, zeszyt III. BELCOUR de Thesby. Dziennik oficera francuskiego w służbie konfederacji barskiej.

BODZANTOWICZ K. Rodzina konfederatów.

Dyaryusz sejmu extraordinaryjnego w Warszawie d. 5 października 1767.

LABOULAYE E. Paryż w Ameryce.

ŁOZIŃSKI W. Pierwsi Galicyanie.

MIGURSKI W. Pamiętniki z Sybiru.

NIEMCEWICZ J. U. Pamiętniki 1804—1807: Dziennik drugiej podróży do Ameryki.

Podole, Wołyń i Ukraina.

Szkice z nieodległej przeszłości, przez W. B. K.

SZUJSKI Józef. Dzieje Polski: tom I. Piastowie, II. Jagiellonowie, III. Królowie wolno obrani, IV. Królowie wolno obrani — 1795 r., Dzieje porozbiorowe 1795—1864.

— Obrona św. Częstochowy.

TOPOLNICKI Jan. Mapa Rzeczypospolitej polskiej.

TURSKI J. K. Wielkie początki.

UJEJSKI K. Skargi Jeremiego.

— Żywe słowa Jeremiego, 1863—1877.

— Dla Moskali.

WIESIOŁOWSKI Fr. hr. Pamiętnik z r. 1845—1846.

WITWICKI Sofron ks. O Huculach, rys historyczny.

Z wydawnictwa nut nabyliśmy kompozycje:

(1-2) Madejskiego, Mikulego, Moniuszki i Rutkowskiego.

Księgarnia Gubrynowicza i Schmidta we Lwowie.

Nowe wydawnictwa księgarni:

GEBETHNERA I WOLFFA W WARSZAWIE:

Dra Adolfa Gurta

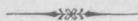
GÓRNICCTWO I HUTNICCTWO,

krótki wykład historycznego i technicznego rozwoju górnictwa i hutnictwa,
przełożył z drugiego niemieckiego wydania

WINCENTY KOSIŃSKI,

ze 109ma drzeworytami w texcie.

Cena 2 ruble.

Dra Klaubnera

WETERYNARYA GOSPODARSKA,

choroby wewnętrzne i zewnętrzne zwierząt domowych,
przełożył z niemieckiego dr. M. Laurysiewicz.

Wydanie drugie.

Cena 3 ruble.

BUDOWNICTWO WIEJSKIE

praktyczny podręcznik dla budowniczych i rzemieślników, dla szkół rzemieślniczych i budownictwa, dla gospodarzy wiejskich i leśniczych,

przez

B. HARRESA,

radcę budowniczego w Darmsztacie

Drugie, przerobione i powiększone wydanie przez architekta **Edwarda Harresa,**
przekład z niemieckiego, z 371 drzeworytami.

Cena 2 ruble 40 kop.

Zasady praktycznego

URZĄDZENIA LASÓW,

ich szacowania i zagospodarowania, napisał

WALENTY KOLECZKO,

z 2ma mapami, drzeworytami w texcie i tablicami.

Cena 1 rubel 50 kop.

Wydawca i redaktor odpowiedzialny **dr. Władysław Wiślocki.**